

Verrijkte omgeving creëren

WO-hoek

De inrichting van de klas kan bijdragen aan de verwondering van leerlingen. Gebruik bijpassende decoraties, posters, kaarten, boeken en artefacten om de sfeer te versterken en de interesse van kinderen te wekken. Verwondering moedigt kinderen aan om vragen te stellen, verschillende perspectieven te verkennen en diepgaand na te denken over de wereld om hen heen. Leren gaat niet alleen om het bereiken van kennis maar ook over de weg ernaartoe. Leerlingen moeten voldoende tijd en vrijheid krijgen om hun eigen vragen te stellen en te onderzoeken. Zo kunnen ze verwonderd blijven. Wanneer leerlingen zelfstandig leren denken in plaats van enkel kennis te reproduceren worden meer leerlingen uitgedaagd en gemotiveerd.

Leraars moeten de kennis die ze aanbieden levend houden en betekenis geven. Door leerlingen extra leermiddelen aan te bieden zoals boeken en tastbare materialen worden linken gelegd tussen de theorie en de buitenwereld. Nieuwe vragen worden opgeroepen bij leerlingen en de zin om bij te leren groeit! Verbind waar mogelijk het thema met actuele wereldwijde kwesties en uitdagingen. Laat leerlingen nadenken over mogelijke oplossingen en moedig hen aan om kritisch te denken over hun rol als wereldburgers.

Maak een thema levend door de klas in te richten. Dit is meer dan wat prenten ophangen om de klas te versieren. Denk goed na over de leermiddelen die je zal aanbieden in de WO-hoek. Vul de WO-hoek met boeken, tijdschriften en informatieve bronnen die gerelateerd zijn aan het thema. Dit moedigt kinderen aan om zelfstandig te lezen en onderzoek te doen naar onderwerpen die hen intrigeren. Je kan ook steeds de leerlingen vragen om eigen materialen toe te voegen. Geef leerlingen de ruimte om zelfstandig onderzoek te doen naar onderwerpen die hen interesseren binnen wereldoriëntatie. Moedig hen aan om informatie te verzamelen uit diverse bronnen en hun bevindingen te delen met klasgenoten. Dit draagt bij aan een leven lang leren en een positieve houding ten opzichte van het verkennen van nieuwe kennis en ervaringen.

Moedig leerlingen aan om regelmatig te snuisteren in de WO-hoek. Wanneer leerlingen niet graag of goed lezen, kan de zin in lezen gestimuleerd worden door het formuleren van leesdoelen. Zo kunnen kinderen gericht op zoek gaan naar antwoorden. Organiseer ook regelmatig ontdekkingsactiviteiten in de WO-hoek, zoals wetenschappelijke experimenten, natuurverkenningen, of culturele projecten.

Stimuleer kinderen om vragen te stellen, hypothesen te formuleren en hun bevindingen te delen. Tijdens deze zoektocht ontdekken ze nieuwe informatie die vragen zal oproepen.

Inrichting van de klas nodigt uit tot interactie

Er is een duidelijke evolutie zichtbaar in de klasschikking de laatste 30 jaar. Waar vroeger de banken in rijen stonden, frontaal naar het bord, wordt hier steeds vaker van afgeweken. De belangrijkste reden is dat leraars de interactie tussen leerlingen wil bevorderen. Hierdoor worden zowel taalontwikkende als onderzoekende competenties gestimuleerd.

Een belangrijke stap in het leerproces van kinderen is het activeren van voorkennis. Wanneer dit klassikaal door een leraar gebeurt, komen vaak dezelfde leerlingen aan het woord. Wanneer de leraar vragen over het nieuwe onderwerp bedenkt en geeft aan de verschillende groepjes, komen alle leerlingen aan het woord. Door gebruik te maken van een binnen- en buitencirkel komen leerlingen tegenover een andere leerling te zitten. Alle leerlingen zijn actief bezig, of ze luisteren of ze bespreken iets. Ze komen meteen ook in aanraking met de taal die ze later in het WO-thema nog zullen tegenkomen.

Een klasschikking met groepjes of eilanden nodigt ook uit tot het gebruik van meer gevarieerde en actieve werkvormen. Verschillende werkvormen nodigen leerlingen uit om in gesprek te gaan en samen na te denken over nieuwe onderwerpen. Leerlingen kunnen elkaar ondersteunen, uitdagen, ... Wees flexibel in de klasschikking en kies, indien mogelijk, modulair meubilair.

Zo kan een bingo met de nieuwe woordenschat de leerlingen voorbereiden op de filmpjes en teksten die nog volgen. Wanneer je als leraar een film of tekst aanbiedt, doe je dit best in verschillende rondes. Leerlingen lezen actief luisteren en zullen elke ronde nieuwe details ontdekken. Zorg voor doelgerichte en gedetailleerde vragen die het luisteren stimuleren.

Soms is het nodig om de leerlingen te stretchen en uit hun comfortzone te halen zonder de veiligheid in de klas in gevaar te brengen. Een kring is een goede manier om leerlingen te leren spreken voor een grote groep. Als je mondelinge taalvaardigheid ook zit als een manier om kennis in de WO-thema's te verwerken, zijn de mogelijkheden om taalvaardigheid in te zetten veel groter.

Mondelinge taalvaardigheid speelt een essentiële rol bij het vergroten van verwondering bij kinderen in de klas. Hier zijn enkele manieren waarop mondelinge taalvaardigheid kan bijdragen aan het stimuleren van verwondering:

Verhalen vertellen en voorlezen: Door verhalen te vertellen of voor te lezen, kunnen leraren de verbeeldingskracht van kinderen prikkelen en hun nieuwsgierigheid wekken. Kies boeiende verhalen die kinderen aanmoedigen om vragen te stellen en hun eigen gedachten te delen.

Stimuleren van discussies: Moedig kinderen aan om hun gedachten en gevoelens te uiten door actieve deelname aan klasgesprekken. Stel open vragen die uitnodigen tot diepgaand denken en verschillende perspectieven.

Spreken en luisteren naar elkaar: Creëer een cultuur waarin kinderen leren naar elkaar te luisteren en respectvol te reageren. Geef ze de ruimte om hun ideeën te delen en aan te moedigen om vragen te stellen.

Ontdekken van nieuwe concepten: Gebruik mondelinge interactie om nieuwe concepten te introduceren en te verkennen. Laat kinderen hypothesen formuleren en hun ideeën bespreken met hun klasgenoten.

Reflecteren en evalueren: Moedig kinderen aan om hun gedachten te reflecteren op wat ze hebben geleerd. Bespreek met hen hoe nieuwe informatie hun denken heeft veranderd of hun nieuwsgierigheid heeft aangewakkerd.

Het vertellen van ervaringen: Laat kinderen hun eigen ervaringen en observaties delen. Dit kan nieuwe perspectieven openen en andere kinderen aanmoedigen om meer te leren over verschillende onderwerpen.

Gebruik van beeldspraak en metaforen: Leer kinderen hoe ze beeldspraak en metaforen kunnen gebruiken om hun ideeën krachtiger en levendiger over te brengen. Dit kan helpen bij het verkennen van abstracte concepten en emoties.

Door mondelinge taalvaardigheid te integreren in het onderwijs, kunnen leraren een stimulerende omgeving creëren waarin verwondering wordt aangemoedigd. Het vermogen om gedachten en ideeën effectief uit te drukken en te delen, kan kinderen helpen hun nieuwsgierigheid te voeden en een dieper begrip te ontwikkelen van de wereld om hen heen.

Bronnen

Casteleyn, J. e. (2022), *Taal in de klas*, Lannoo Campus, p.152

De Bakker, L. e.a., (2022) *Praktische didactiek voor geïntegreerd zaakvakonderwijs*, uitgeverij Coutinho. p. 359

De Donker, H. e.a. (2023). *Thematisch werken in het basisonderwijs met 6- tot 12-jarigen*, Lannoo Campus, p. 176

Pauwels, C. (2019). *Ode aan de verwondering*. Academia Press

Smekens, E. (2017). *De klas van (n)u*. Acco Leuven / Den Haag. P. 239

Valk, A. e.a. (2016). *Actief met taal in de zaakvakken*. Uitgeverij Coutinho, p. 159